

Hebrew Texts Quoted in the Response

Doron B. Cohen

Quotes for Part I of the response: From the 12th century chronicles and poems describing the martyrdoms of Jews during the First Crusade (1096)

הציטוטים להלן על פי: ספר גזירות אשכנז וצרפת: דברי זכרונות מבני הדורות שבתקופת מסעי הצלב ומבחר פיוטיהם; יוצאים לאור על פי כתבי יד ודפוסים יקרים על ידי א.מ. הברמן, עם מבוא מאת יצחק בער, ירושלים, תש"ו

כרוניקה לר' שלמה ב"ר שמעון, עמ' כה

וצעקו והשמיעו צעקה גדולה ומרה, ולא ענה אביהם וסתם תפילתם ויסך בענן לו מעבור תפילתם וימאס אהלם ויסירם מעל פניו, כי היתה גזירה מלפניו מ'ביום פקדי'; וזה הדור הוא נבחר לפניו להיות לו למנה, כי היה בהם כח וגבורה לעמוד בהיכלו ולעשות דברו ולקדש שמו הגדול בעולמו, ועליהם אומר דוד "ברכו ה' מלאכיו גברי כח עושי דברו" וגו'.

כנ"ל, עמ' כז-כח

ויעש ה' כאשר דבר, כי חטאנו לו, ויטש משכן שילה, מקדש מעט, אשר שיכן בעמו בין הגוים, ויחר אפו והריק אחריהם חרב [...] אשר היתה סיבה מעם ה', למען נסות במ את יראיו לסכול עול יראתו הטהורה.

כנ"ל, עמ' ל

...וילחמו אלו כנגד אלו אל תוך השער. וגרמו העונות ונצחום האויבים ולכדו את השער. (= כרוניקה אנונימית, עמ' ק).

כנ"ל, עמ' נג

... כי ה' הסגירם ביד אויביהם וחרה אפו בהם והסתיר פניו מהם ביום פקודתם.

קינה לר' אברהם, עמ' סא

ואנו אין להרהר על הרדומים / כי הם לחיי עד ערוכים ומחותמים / אבל עלינו, כי למאוד חויבנו אשמים / אשר עברנו מצות תמימים

כרוניקה לר' אליעזר ב"ר נתן, עמ' עג

ויצעקו אל ה' בצר להם, וסתם תפילתם ויסך בענן מעבור תפילה, כי היתה גזירה מ'ביום פקדי'. וזה הדור הוא נבחר לפניו להיות לו למנה, כי היה בהם כח וגבורה לעמוד בהיכלו ולעשות דברו ולקדש שמו הגדול בעולמו, ועליהם אומר דוד "ברכו ה' מלאכיו גברי כח עושי דברו". [חוזר על הנ"ל בקיצורים]

כרוניקה אנונימית, עמ' צד

עונותינו גרמו לנו, כי העירונום שבכל עיר, שבאו שמה התועים, התגרו בנו... ויהי כאשר שמע קהל הקדוש במגנצא, ויגזרו צום ויצעקו אל ה' בחזקה... ובכל זאת לא שב אלהינו מחרון אפו עלינו...

ספר זכירה לר' אפרים ב"ר יעקב מבונא, עמ' קכג

אך אין להרהר / אחר מדות איום ונורא / כי הוא צדיק עלינו לאמרה / ואנחנו חטאנו ומה נספרה / אך גבורתו יעוררה / ורחמיו עלינו יעירה / אמן כן יהיה במהרה

Quotes for part III of the response: From the Talmud, Sefer HaZohar, and various midrashim.

סנהדרין צ"ח ע"ב

ורבנן אמרי, חיוורא דבי רבי שמו, שנאמר: "אכן חלינו הוא נשא ומכאבינו סבלם ואנחנו חשבנהו נגוע מכה אלהים ומענה".

זהר ח"ב רי"ב ע"א

[...] ואינון נשמתין דבגנתא דעדן לתתא שטאן בכל רישי ירחי ושבתי [...] ולבתר משטטי ומסתכלן באינון מאריהון דכאבין ובני מרעין ואינון דסבלין על יחודא דמאריהון ותאבין ואמרין ליה למשיחא. בשעתא דאמרין ליה למשיחא צערא דישראל בגלותהון ואינון חייביא די בהון דלא מסתכלי למנדע למאריהון ארים קלא ובכי על אינון חייבין דבהו, הדא הוא דכתיב: "והוא מחלל מפשעינו מדוכא מעונותינו". תייבין אינון נשמתין וקיימין באתריהו. בגנתא דעדן אית היכלא חדא דאקרי היכלא דבני מרעין. כדין משיח עאל בההוא היכלא וקארי לכל מרעין וכל כאבין כל יסוריהון דישראל דייתון עליה וכלהו אתיין עליה. ואלמלא דאיהו אקיל מעליהו דישראל ונטיל עליה לא הוי בר נש דיכיל למסבל יסוריהון דישראל על עונשי דאורייתא, ה"ד "אכן חלינו הוא נשא" וגו'. כגוונא דא רבי אלעזר בארעא. בגין דלית חושבנא לאינון יסורין דקיימין עליה דבר נש בכל יומא על עונשי דאורייתא וכלהו נחתו לעלמא בשעתא דאתייהבת אורייתא וכד הווי ישראל בארעא קדישא באינון פולחנין וקרבנין דהווי עבדי הווי מסלקין כל אינון מרעין ויסורין מעלמא. השתא משיח מסלק לון מבני עלמא עד דנפיק בר נש מהאי עלמא ומקבל עונשיה כמה דאתמר.

רות רבה ה, ו

דבר אחר, מדבר במלך המשיח, "גשי הלם", קרובי למלכות. "ואכלת מן הלחם", זה לחמה של מלכות. "וטבלת פתך בחמץ", אלו היסורין, שנאמר: "והוא מחלל מפשעינו".

מדרש כונן, פרק "מזרח גן עדן"

הבית הה' בנוי מאבני שהם וישפה ואבני מלואים כסף וזהב [...] ויושבין שם משיח בן דוד ואלהיו הנביא ומשיח בן אפרים ושם אפריון מעצי הלבנון כענין המשכן שעשה משה במדבר וכל כליו ועמודיו של כסף רפידתו זהב מרכבו ארגמן ובתוכו משיח בן דוד שהוא תאב את ירושלים. אליהו ז"ל תופשו בראשו ומניחו בחיקו ומחזיקו וא"ל סבול יסורין ודין מרד שמייסרך על חטאת ישראל וכן כתוב "והוא מחלל מפשעינו מדכא מעונותינו" עד זמן שיבא הקץ. וכל שני וחמישי וכל שבת וי"ט באים אבות העולם ומשה ואהרן דוד ושלמה וכל מלכי בית דוד ונביאים וחסידים ומקבלין פניו ובוכין עמו והוא בוכה עמהם ומחזיקין לו טובה וא"ל סבול דין מרד שהקץ קרוב לבא ושלשלאות שבצוארך מתנתקות ואתה יוצא לחרות [...]

פסיקתא רבתי (מהדורת ווינא תר"מ), פרק ל"ז, קס"ב ע"ב

"שוש אישיש בה' ותגל נפשי באלהי כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני כחתן יכהן פאר וככלה תעד כליה" (ישע' ס"א י). זהו שנאמרה ברוח הקודש על ידי ירמיה: "אז תשמח בתולה במחול ובחרים וזקנים יחדיו והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם" (ל"א י"ב). כנגד מי אמרו ירמיה למקרא הזה? לא אמרו אלא כנגד ימות המשיח. שעתיד הקדוש ברוך הוא להשפיע טובות גדולות על ישראל שנאמר: "מה רב טובך אשר צפנת ליראך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם" (תה' ל"א כ'). מלמד שעתידים אבות העולם לעמוד בניסן ואומרים לו: אפרים משיח צדקנו אף על פי שאנו אבותיך אתה גדול ממנו. מפני שסבלת עונות בנינו. ועברו עליך מדות קשות שלא עברו על הראשונים ועל האחרונים. והיית שחוק ולעג באומות העולם בשביל ישראל. [...]